

Секція: Перспективи інноваційно-інвестиційного розвитку національної економіки в системі Єврорегіонального співробітництва.

Богатирьова Є. М.,

к.е.н, ст. викладач кафедри фінансів,

Одеський національний економічний університет,

м. Одеса, Україна

ІНСТРУМЕНТИ БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Сприяння розвитку інвестиційно-інноваційної діяльності є одним з пріоритетних завдань бюджетно-податкової реформи згідно стратегії економічної політики держави. Так, відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» метою бюджетно-податкової політики України є забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя. Україна має стати державою з сильною економікою та передовими інноваціями. Для цього, необхідно відновити макроекономічну стабільність, забезпечити стійке зростання економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову систему [1].

Тому важливим є визначити інструменти бюджетно-податкової політики, через які держава здійснює вплив на розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності в країні.

Так, інструменти бюджетно-податкової політики можна систематизувати у дві групи – інструменти бюджетної та інструменти податкової політики (рис. 1). Враховуючи стан економіки, уряд розробляє стратегію та тактику економічної політики держави. Бюджетно-податкова політика реалізується через певні інструменти, що сприяють досягненню стратегічної мети економічної політики держави, в тому числі розвитку інвестиційно-

інноваційної діяльності. В свою чергу, це сприятиме розвитку економіки в цілому. Однак, варто зазначити, що при застосуванні необґрунтованих інструментів бюджетно-податкової політики можна досягнути протилежного результату та погіршити соціально-економічний стан в країні.

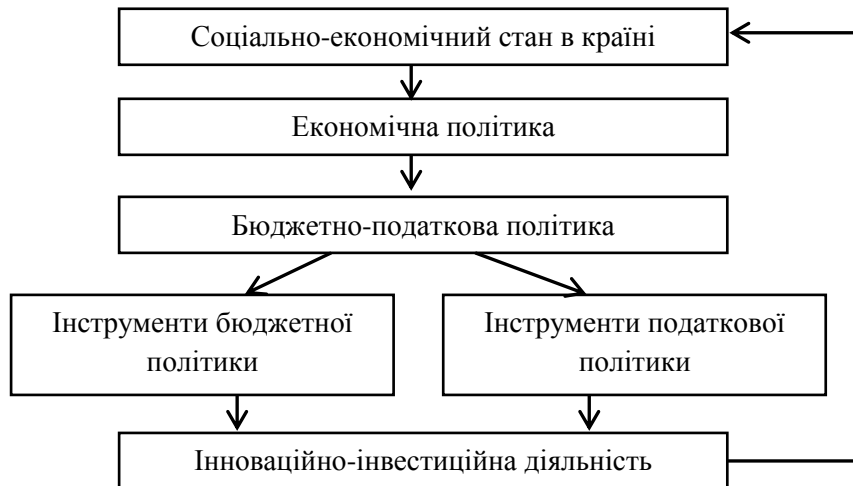

Рис. 1. Бюджетно-податкова політика як інструмент регулювання інвестиційно-інвестиційної діяльності

Важливо, щоб при проведенні бюджетно-податкової реформи, інструменти бюджетної та податкової політики були узгоджені між собою.

При реалізації бюджетної політики держава використовує такі інструменти регулювання економіки як: видатки та їх структура; капітальні видатки бюджету; обсяг бюджетного фінансування економічної діяльності в цілому та інвестиційної та інноваційної діяльності зокрема; міжбюджетні трансферти. Важливим також є розмір дефіциту бюджету та державного боргу, їх граничні значення.

Збільшуючи видатки бюджету на фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності, частку капітальних видатків в структурі видатків бюджету держава стимулює розвиток економіки на інвестиційно-інноваційних засадах.

Особливої уваги заслуговують інструменти податкової політики, оскільки вони мають значний регулюючий потенціал щодо стимулювання розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності через збільшення інвестиційного

ресурсу підприємств з одного боку, та стимулювання їх до активізації інвестиційної та інноваційної діяльності з іншого. Так, через такі інструменти реалізації податкової політики як зміна об'єкта оподаткування, податкових пільг, ставок, запровадження спеціальних режимів оподаткування та інших інструментів змінюється ефективна ставка на капітал, що впливає на обсяг чистого прибутку підприємств (рис. 2).

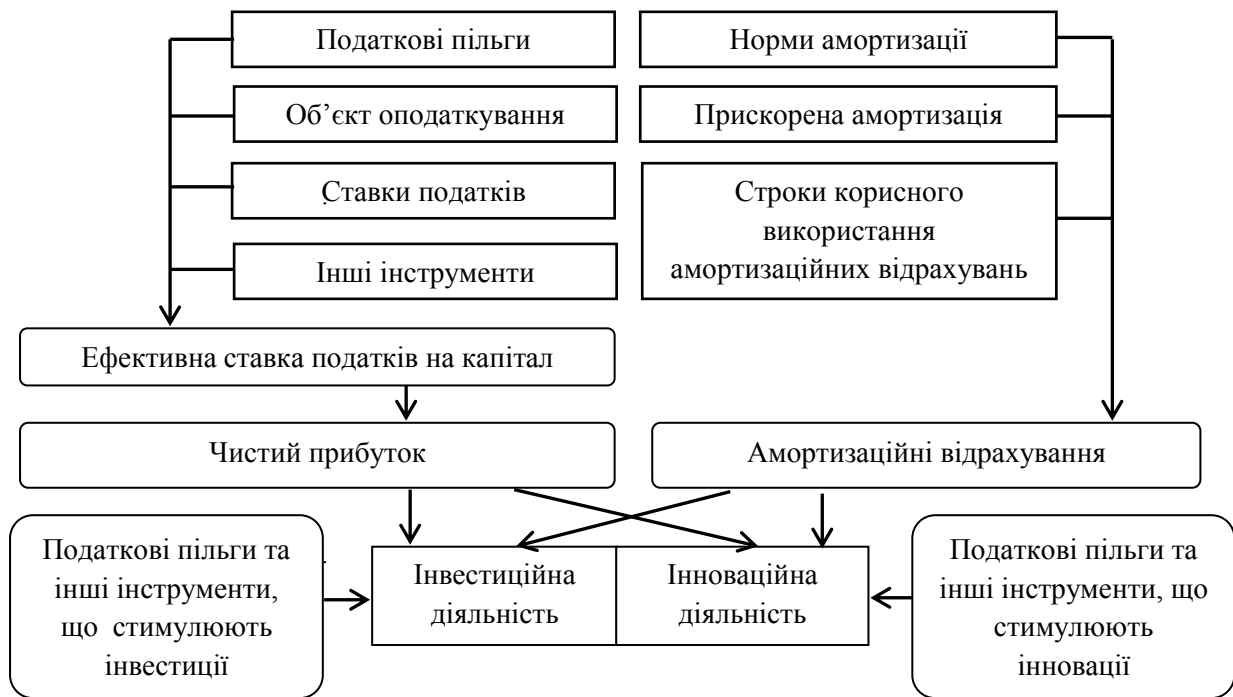

Рис. 2. Вплив інструментів податкової політики на інвестиційно-інноваційну діяльність

Змінюючи інструменти амортизаційної політики, а саме норми амортизації, строки корисного використання основних засобів, прискореної амортизації та інших інструментів податкова політика впливає на обсяги амортизаційних відрахувань.

Таким чином, на обсяги інвестиційної та інноваційної діяльності підприємств податкова політика здійснює вплив через:

- створення умов для збільшення обсягів чистого прибутку та амортизаційних відрахувань як джерела інвестиційного ресурсу підприємств;
- вплив податкової політики на інвестиційну та інноваційну діяльність підприємств через впровадження податкових пільг, спеціальних режимів

оподаткування, які створюють умови для збільшення такої діяльності та стимулюють підприємства до використання свого інвестиційного ресурсу.

Таким чином, стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні має відбуватися за активною участю інструментів бюджетно-податкової політики.

Однак, в 2016 році за рахунок бюджетних коштів було профінансовано лише 10 % інвестиційної та 0,8 % інноваційної діяльності в країні. Видатки на економічну діяльність склали лише 7,9 % в структурі видатків Зведеного бюджету. Якщо ж розглянути видатки бюджету за економічною класифікацією, то капітальні видатки Зведеного бюджету склали в 2016 році 8,7 % в структурі видатків бюджету [2]. Це свідчить про недостатнє використання інструментів бюджетної політики в напрямі активізації інвестиційно-інноваційної діяльності.

Щодо інструментів податкової політики, то варто зазначити, що в 2016 році обсяг наданих податкових пільг склав лише 62,2 % від рівня 2012 року [3]. Особливо це стосувалося пільг з податку на прибуток підприємств. Так, за останні роки було відмінено майже всі пільги інвестиційно-інноваційного характеру по цьому податку. Варто зазначити, що у більшості країн Європейського Союзу активно використовуються такі види пільг як інвестиційний податковий кредит та податкова знижка.

Список використаних джерел:

1. Указ Президент України «Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020"» від 12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

2. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Обсяги наданих податкових пільг та втрат бюджету в наслідок пільгового оподаткування України за період 2012-2016 роки // Статистичні дані за індивідуальним запитом / Державна фіскальна служба України.